

ชื่องานวิจัย   การพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
 ปีการศึกษา 2551
ชื่อผู้วิจัย   นายวินัย แก่นจันทร์
หน่วยงาน   วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
สังกัด   สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
พุทธศักราช   2551

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ (2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา จำนวน 283 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2551 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8976 การวิเคราะห์ใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ทดสอบสมมุติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) จากการศึกษาปัญหาพบว่าการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ ด้านงานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอนแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาอยู่ในระดับควรปรับปรุง ส่วนงานด้านแผนกวิชา พบว่า แผนกวิชาเทคนิคพื้นฐาน แผนกวิชาช่างยนต์ แผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ แผนกวิชาช่างเชื่อม โลหะ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน และแผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล และด้านงานทะเบียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (2) จากการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ ทั้งด้านงานทะเบียน ด้านงานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอนแผนกวิชาเทคนิคพื้นฐาน แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แผนกวิชาช่างยนต์ แผนกวิชาช่างไฟฟ้า แผนกวิชาช่างเชื่อมโลหะ และแผนกวิชาช่างกลโรงงาน ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล และด้านงานแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ในระดับดี ทั้ง 4 งาน (3) ปัจจัยเพศ สถานภาพ และระดับการศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน นักศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนา การบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมือง ประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว¹ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัย สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษา เป็นรากฐานอันสำคัญใน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งรู้จักนำเอา เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และเมื่อโลกเป็นสากลมากขึ้น การที่ประเทศไทยจะแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้นั้น การอาชีวศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขัน ในโลกยุคคลื่นแห่ง ความรู้ หรือยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ และให้เป็นศูนย์แห่งความสามัคคี ที่จะเกื้อกูลทรัพยากรต่อกัน ให้เกิดความ แข็งแกร่งในทุกสาขาวิชาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับ เทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี²

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ซึ่งประกาศใช้ในปี มหามงคลแห่งการฉลองเฉลิมพระเกียรติในการครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี อันยาวนานที่สุดใน ประวัติศาสตร์ของชาติไทย จึงอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางการปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาในทุกด้านแบบบูรณาการเป็นองค์รวม โดยที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่าง จริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและ

---

¹พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแก่ครูใหญ่โรงเรียนและ นักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2530.

²พยุ่งศักดิ์ จันทรสรินทร์, เอกสารประกอบคำบรรยายในการประชุมสัมมนาการปฏิรูปการ อาชีวศึกษา, 6 พฤศจิกายน 2544.

ยังยืน มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” อันจะเป็นการเสริมสร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน โดย ถ้วนหน้าสมดังพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว³

การเป็นนักบริหารที่เก่งและดีเราควรต้องทราบก่อนว่านักบริหารทำหน้าที่อะไร ซึ่ง การบริหาร หมายถึง ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น นอกจากนั้น ผู้บริหารยังต้องมี ปัญญา คือ ความรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องทำหน้าที่บริหารตน คือ ต้องรู้จัก ความเด่นและความด้อยของตนเอง การรู้ความเด่นก็เพื่อทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ตามปกตินักบริหารมักมองเป็นความผิดพลาดของลูกน้อง แต่มองข้ามความผิดพลาดของตน การบริหาร คน คือต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับคนร่วมงาน นักบริหารต้องรู้ว่าใครมีความสามารถในด้านใด เพื่อจะได้ ใช้คนให้เหมาะกับงาน และนักบริหารต้องทำหน้าที่บริหารงาน คือ รู้เท่าและรู้ทันโดยมีความรอบรู้ เกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบเพื่อประโยชน์ในการวางแผนบริหารงาน อำนวยการ และติดตาม ประเมินผล⁴

วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเคยได้รับ เลือกลงเป็นสถานศึกษาดีเด่นประเภทสารพัดช่างและศูนย์ฝึกวิชาชีพ เมื่อปี พ.ศ. 2532 และใน ปี พ.ศ. 2535 ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษารับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาวิชาชีพ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องคงไว้ซึ่งคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยได้มีนโยบายในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของวิทยาลัยและมีพัฒนาการในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2549 หมวด 1 หน้าที่และการบริหารงานของสถานศึกษา ข้อ 12 กำหนดให้ฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ รับผิดชอบงานแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ งานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอน งานทะเบียน และ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนและประเมินผล ซึ่งงานดังกล่าวเป็นหัวใจในการสนับสนุนการ บริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จากการศึกษาวิจัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่าย บริหารงานวิชาการจึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ เพื่อนำผลจากการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่าย วิชาการ ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ให้มีคุณภาพต่อไป

³ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2551, สำนักงานงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน จำกัดวิ.เจ.พรินติ้ง, 2550), ไม่มีเลขหน้า.

⁴ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2549), หน้า 48-51.

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน นักศึกษาที่มีต่อ พัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ ในปีการศึกษา 2551 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ศึกษาตามกรอบระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษาปี พ.ศ. 2549 หมวด 1 หน้าที่และการบริหารงานของสถานศึกษา ข้อ 12 กำหนดให้ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ งานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอน งานทะเบียน และงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล ตลอดจนศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 47 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และ นักเรียนระดับ ปวช. ปี 2 และ ปี 3 จำนวน 177 คน นักศึกษาระดับ ปวส. ปี 1 และ ปี 2 จำนวน 54 คน ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2551 รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 283 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษาวิจัย

3.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ข้อมูลประชากรศาสตร์

1) เพศ

- ชาย
- หญิง

2) สถานภาพ

- ผู้บริหาร
- ครู
- นักเรียน นักศึกษา

3) ระดับการศึกษา

- ระดับ ปวช.
- ระดับ ปวส.
- ระดับปริญญาตรี
- ระดับปริญญาโท

4) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน/ศึกษาภายในสถานศึกษา

- 1-2 ปี
- 3-4 ปี
- 5 ปีขึ้นไป

3.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การพัฒนาการบริหารงานในฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านงานแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ ด้านงานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอน ด้านงานทะเบียน และด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล

4. ปัญหาที่ต้องการทราบ

4.1 ผู้บริหารมีการบริหารและพัฒนางานในฝ่ายวิชาการอย่างไร

4.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารและพัฒนางานในฝ่ายวิชาการอย่างไร

4.3 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการพัฒนาการบริหารจัดการงานในฝ่าย วิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการเป็นอย่างไร

5. คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยถูกต้องตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

5.1 การบริหารงาน หมายถึง การบริหารจัดการงานฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่ปฏิบัติตามขอบข่ายลักษณะงานที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษาปี พ.ศ. 2549 หมวด 1 หน้าที่และการบริหารงานของสถานศึกษา ข้อ 12 ในด้านงานแผนก วิชาสามัญสัมพันธ์ งานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอน งานทะเบียน และงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล

5.2 การพัฒนาการบริหารจัดการงานฝ่ายวิชาการ หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนางานฝ่ายวิชาการในด้านงานแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ ด้านงานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอน ด้านงานทะเบียน และด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล

5.3 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัย
สารพัดช่างสมุทรปราการ

5.4 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่เปิดทำการสอน
ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

5.5 นักเรียน นักศึกษา หมายถึง นักเรียนระดับ ปวช. และนักศึกษาระดับ ปวส. ที่กำลังศึกษา
ในปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

6. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนางานฝ่ายวิชาการในด้านงานแผนกวิชา
สามัญสัมพันธ์ ด้านงานแผนกวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เปิดสอน ด้านงานทะเบียน
และด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผล

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางการปฏิบัติงานหรือโครงการ เพื่อสนับสนุน
การดำเนินงานในฝ่ายวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 ผลการวิจัยจะทำให้ทราบความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อ
การบริหารจัดการงานในฝ่ายวิชาการ

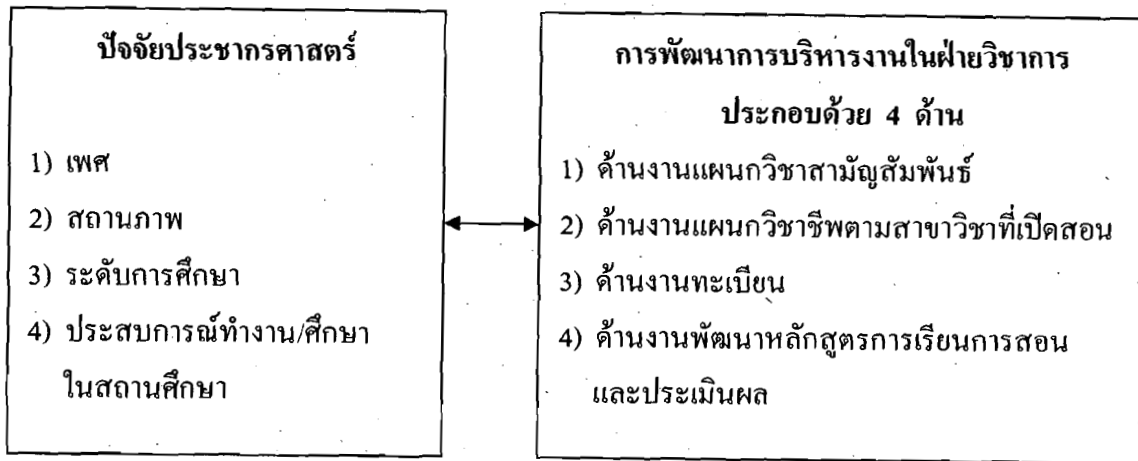
7.3 ผลการศึกษานี้จะส่งผลให้ครู และนักเรียน นักศึกษา ได้รับการบริการที่ดีและเกิด
ความพึงพอใจในพัฒนาการของงานในฝ่ายวิชาการ

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำไปใช้เป็นแนวทาง
ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
แสดงดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย